

Inventarisatie bomen

Waver, Ouderkerk aan de Amstel

OPDRACHTGEVER

Waterschap Amstel, Gooi en Vecht – stichting Waternet

PROJECTCODE

P21691

STATUS RAPPORTAGE

Definitief

DATUM RAPPORTAGE

10 februari 2021

PROJECTTEAM

T. Hoekstra, Projectleider
L. van der Wal, Adviseur Bomen
E. Koppelaar, Adviseur Bomen
N. de Haan, Adviseur Communicatie

INLEIDING

In opdracht van Waterschap Amstel, Gooi en Vecht, afdeling Waternet, de heer J. Prinse, heeft Bomenwacht Nederland een bomeninventarisatie uitgevoerd bij 616 bomen in het gebied Waver in Ouderkerk aan de Amstel.

Aanleiding van deze inventarisatie vormt het voornemen om een aantal dijkverbeteringen uit te voeren. Op dit project vindt momenteel een oriëntatie plaats. De 616 bomen staan binnen het onderzoeksgebied en ondervinden mogelijk (negatieve) gevolgen van de uit te voeren werkzaamheden. Om de gevolgen van de diverse varianten op de omgeving in beeld te brengen, is het nodig dat er een inventarisatie van de aanwezige boombeplanting wordt uitgevoerd.

Het betreft de *volgende* deelgebieden:

- Rondehoep West
- Rondehoep Oost
- Waver (Noord en Zuid)
- Winkeldijk Zuid

Deze rapportage heeft betrekking op deelgebied Waver.

De doelstelling van de basisinventarisatie is meerledig:

- In kaart brengen van de algemene boomgegevens, de conditie en de toekomstverwachting voor de bomen.
- Bepalen van de indicatieve monetaire boomwaarde (conform Handboek Bomen).
- Beoordelen of er sprake is van een bijzondere boomwaarde, de zogenaamde LNC-waarde (beeldbepalend, van landschappelijke waarde, cultuurhistorische waarde, waarde voor stads- en dorpschoon en/of waarde voor de leefbaarheid).
- Bepalen van de maximaal toelaatbare ophoging in cm (indicatief).
- Indicatie geven van de verplantbaarheid van de bomen (bovengrondse beoordeling) bij de bomen met een LNC-waarde.

Op basis van de bevindingen kan een weloverwogen besluit worden genomen over de toekomst van de bomen.

L. van der Wal, Adviseur Bomen bij Bomenwacht Nederland, heeft op 13, 14, 16 en 17 december het onderzoek uitgevoerd en vervolgens de rapportage opgesteld. De rapportage is technisch gecontroleerd door E. Koppelaar, European Tree Technician en Adviseur Bomen bij Bomenwacht Nederland.

De beoordeling is uitgevoerd conform de offerte met het kenmerk P21691 van 2 november 2021.

SITUATIE

De onderzoeksbomen staan aan de Waver in Ouderkerk aan de Amstel.

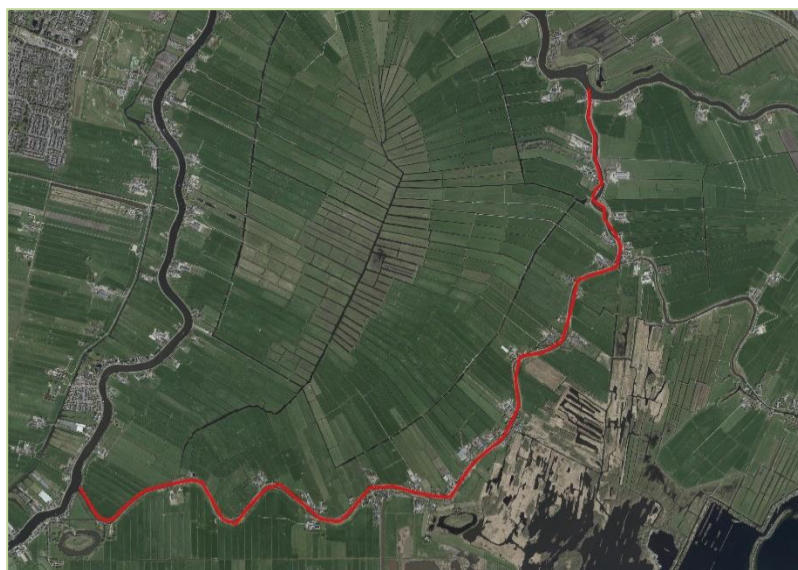
De buurtschap Waver ligt in de Rondehoep polder en bestaat uit lintbebouwing langs de dijk van het gelijknamige veenriviertje. De buurtschap ligt op de grens van Noord-Holland en Utrecht. Waver is vermoedelijk gesticht in de 12e eeuw als ontginningsbasis voor het aangrenzend veengebied. De originele verkaveling is vanaf de dijk goed zichtbaar.

Het typische polderlandschap kenmerkt zich door de vele (knot)bomen zoals: wilgen, essen, populieren en elzen.

Tientallen boerderijen langs de Waverdijk en de Rondehoep weerspiegelen een historisch verband. Daaronder zijn 7 rijksmonumenten en 5 gemeentelijke monumenten.

In de buurt van deze boerderijen zijn veel bomen geplant. De meeste bomen vallen buiten de werkgrens van 15 meter van de wegrand. De (monumentale) bomen die binnen de werkgrens staan zijn: kastanjes, (lei)linden, essen, populieren en wilgen.

Alle bomen zijn door TreeTracker® ingemeten. Hierbij is de locatie bepaald, evenals de Z-coördinaat (hoogte maaiveld). Ook zijn van de bomen de boomhoogte, diameter en de kroondiameter bepaald.

De rode lijn is het onderzoeksgebied Waver.

ONDERZOEKSMETHODE

INVENTARISATIE BOMENBESTAND

De inventarisatie van het bomenbestand verschaft inzicht in de huidige toestand van de bomen. Opgenomen worden:

- Algemene gegevens die een beeld geven van de boom en zijn huidige omvang (zoals boomsoort, boomtype, stamdiameter, boomhoogte, kroondiameter, plantjaar).
- Gegevens over het functioneren van de boom op zijn huidige standplaats, namelijk de kwaliteit (conditie, veiligheid, beheerbaarheid) en toekomstverwachting.

De inventarisatie is uitgevoerd volgens de richtlijnen in het Handboek Bomen, een uitgave van het Norminstituut Bomen.

Conditie

Bij de conditiebeoordeling is met name gekeken naar de scheutlengte, de kroonstructuur en de knopgrootte en -bezetting. Tevens is er gelet op symptomen die wijzen op een aantasting (bijvoorbeeld door een insect of bacterie).

Veiligheid

Bij de beoordeling van de veiligheid is gekeken naar biologische en mechanische aspecten die van invloed kunnen zijn op de stabiliteit en breukveiligheid van de boom. Voorbeelden hiervan zijn schimmelaantastingen, holten, zware takken en plakoksels.

Toekomstverwachting

De toekomstverwachting wordt bepaald op basis van de parameters conditie, veiligheid, beheerbaarheid, en de specifieke eigenschappen van de boomsoort. Het betreft een schatting en gaat uit van een momentopname op basis van gelijkblijvende omstandigheden. Aan het einde van de gestelde toekomstverwachting voldoet de boom niet meer aan het beoogde eindbeeld zoals voorzien in het oorspronkelijke ontwerp. Dit kan betekenen dat de toekomstverwachting afwijkt van de biologische levensduur van een boom.

Bij (voorgenomen) projecten waarbij binnen het projectgebied een herinrichting van de buitenruimte zal plaatsvinden, wordt in het algemeen handhaving van bomen met een toekomstverwachting van minder dan 15 jaar als ongewenst beschouwd.

Bij een toekomstverwachting van meer dan 15 jaar is het (zeer) wenselijk de betreffende bomen in de nieuwe inrichting van het gebied een (duurzame) plaats te geven.

Bij (voorgenomen) projecten waarbij herinrichting van de buitenruimte geen rol speelt, geldt voor bomen met een toekomstverwachting van minder dan 15 jaar dat de inspanningen en kosten die gemoeid zijn met behoud van de boom in verhouding moeten staan tot de toekomstverwachting die voor de boom geldt.

In de keuze een boom te verwijderen, speelt behalve de toekomstverwachting ook de beleidsstatus van de boom een belangrijke rol. Bij bomen met een status ligt het voor de hand extra inspanningen te verrichten voor behoud.

AANVULLENDE INVENTARISATIE

Aanvullend zijn, op verzoek van de opdrachtgever, nog een aantal andere aspecten geïnterpreteerd. Het betreft de verplantbaarheid van de bomen en de monetaire boomwaarde. Bij al deze aspecten gaat het overigens om een *indicatie*.

De verplantbaarheid van de bomen is beoordeeld op basis van de bovengrondse situatie. Daarbij is gekeken naar de (boom)technische uitvoerbaarheid van een eventuele verplanting. Doel van deze beoordeling is vast te stellen of er sprake is van bovengrondse omstandigheden en/of eigenschappen die een verplanting kunnen bemoeilijken of zelfs onmogelijk kunnen maken (zoals conditie, boomstructuur, toekomstverwachting, standplaatsomstandigheden, kabels en leidingen).

Voor het bepalen van de monetaire waarde van de bomen is gebruik gemaakt van de boomwaarde-indextabel uit het Handboek Bomen. Deze tabel met standaard boomwaarden is gebaseerd op het Rekenmodel Boomwaarde van de Nederlandse Vereniging van Taxateurs van Bomen (NVTB).

OPHOGING

Van de maximaal toelaatbare ophoging (indicatief) is een schatting gemaakt. Deze maximaal toelaatbare ophoging is afhankelijk van soortspecifieke eigenschappen, conditie en toekomstverwachting.

LNC-WAARDE

Om te bepalen of een boom een bijzondere waarde heeft, wordt gebruik gemaakt van de parameters landschap, natuur en cultuurhistorie.

Landschappelijke waarden

De aanwezigheid van een boom op een bepaalde locatie kan bijdragen aan het landschappelijke beeld en/of de ruimtelijke kwaliteit (als solitaire boom of als onderdeel van een lijnstructuur).

Natuur- en milieuwaarden

Voor het beoordelen van de natuurwaarde wordt gekeken naar de biodiversiteit, de zeldzaamheid, vervangbaarheid en kenmerkendheid. Ook wordt bekeken wat in het algemeen ecologisch waardevolle boomsoorten zijn.

Cultuurhistorische waarden

De aanwezigheid van een boom op een bepaalde locatie kan bijdragen aan de cultuurhistorische waarde van het gebied, bijvoorbeeld archeologie, historische geografie, bouw- en kunsthistorie of de geschiedenis van een plek.

Waarden voor stads- en dorpschoon

Een boom kan door zijn vorm of plaats beeldbepalend zijn voor een bepaald gebied. De boom kan bijvoorbeeld een belangrijk herkenningspunt zijn of karakteristiek zijn voor een bepaalde plaats. Kappen van de boom zou een grote invloed hebben op het ruimtelijk beeld. Een vergunning voor het kappen van de boom kan daarom geweigerd worden.

Waarde voor de leefbaarheid

Bomen kunnen een recreatieve waarde hebben, bijvoorbeeld bomen die deel uitmaken van een recreatieve route, algemeen gewaardeerd worden om hun schaduw, of als klimboom bekend staan. Groen in de directe omgeving van de mens is belangrijk. Bij een aanvraag van een omgevingsvergunning wordt daarom altijd gekeken naar de relatie tussen de boom en de directe omgeving. Indien er verder nauwelijks vergelijkbare bomen in de directe omgeving aanwezig zijn, is dit een reden om een vergunning voor het kappen van de boom te weigeren. Ook de aanwezigheid van een grote diversiteit in de opbouw van het groen, zowel in soorten als in grootte, wordt gezien als een waarde voor de leefbaarheid. De plantwijze, alleenstaand of als onderdeel van een groep, laan of bosplantsoen, speelt bij de beoordeling ook een rol. Een alleenstaande boom heeft meer waarde dan een boom in bosplantsoen. De laatste jaren wordt steeds meer bekend over de functie die bomen vervullen voor de luchtkwaliteit. Het onderzoek naar het afvangen van fijnstof geeft in de toekomst handvatten voor het inzetten van bomen voor de verbetering van de luchtkwaliteit.

Beeldbepalende waarde

De houtopstand moet zichtbaar zijn vanaf de openbare weg en moet bepalend zijn voor de sfeer en het karakter van de plek. Het zou als een gemis worden ervaren als de houtopstand zou verdwijnen. Bepalend hiervoor is of de houtopstand bijzonder, zeldzaam of karakteristiek is (hoogte, dikte, vorm, leeftijd, soort) of een bijzonder standplaats heeft.

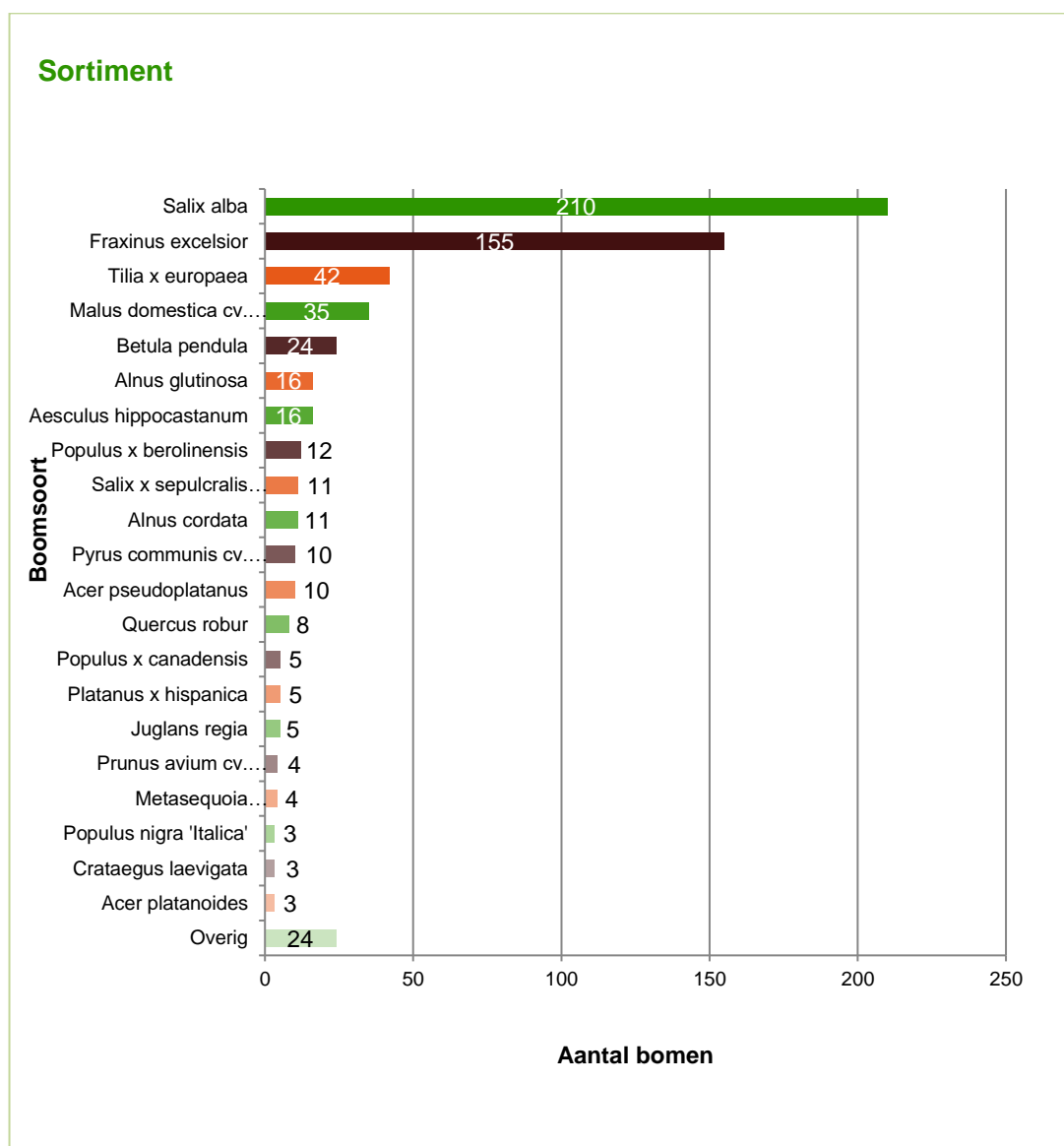
RESULTATEN INVENTARISATIE BOMENBESTAND

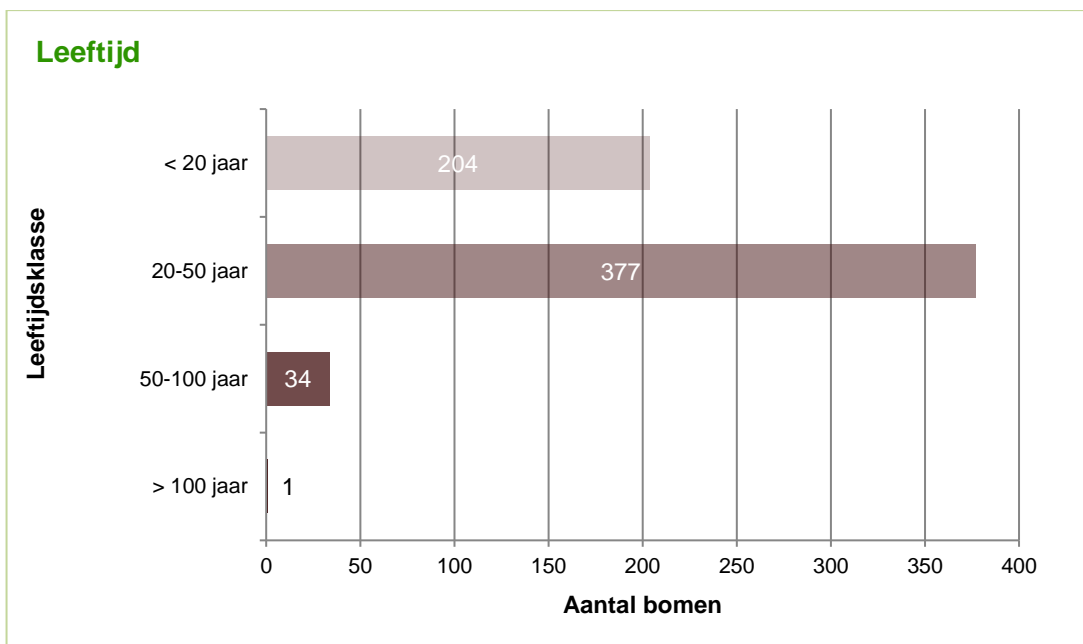
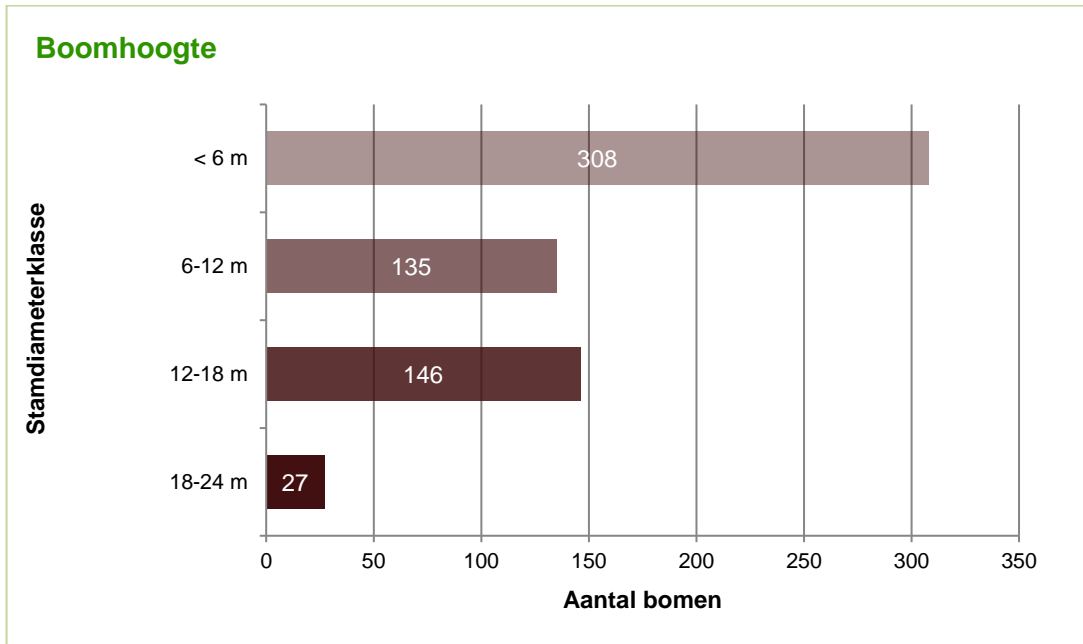
Hieronder worden de resultaten van de inventarisatie besproken.

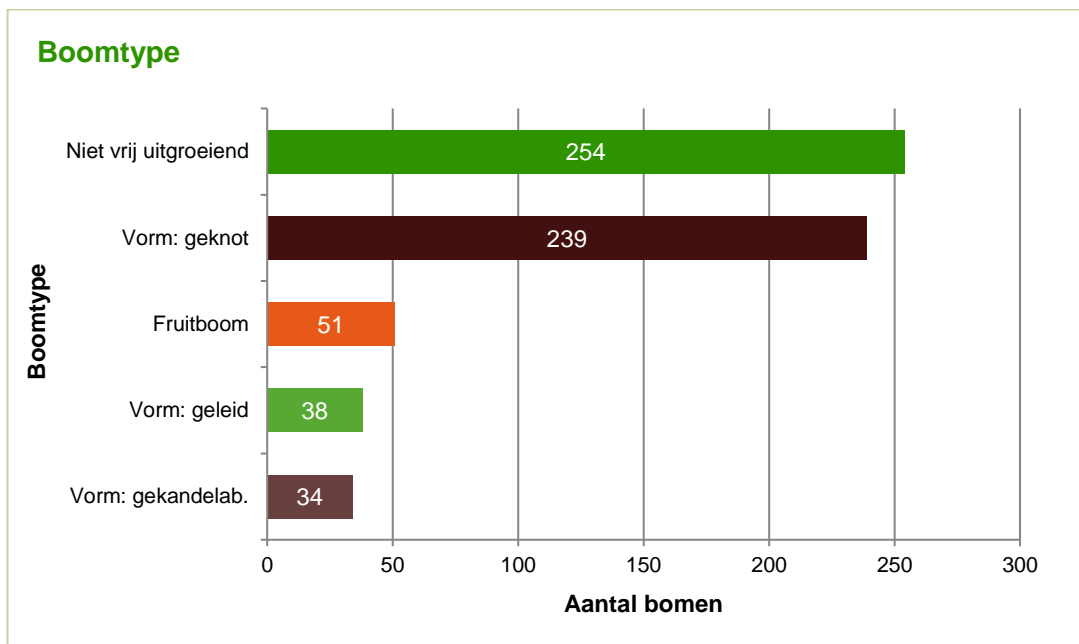
Per boom zijn de resultaten van de inventarisatie terug te vinden op het registratieformulier in *bijlage A*.

ALGEMENE KENMERKEN

De volgende grafieken geven weer hoe het beoordeelde bomenbestand is opgebouwd.

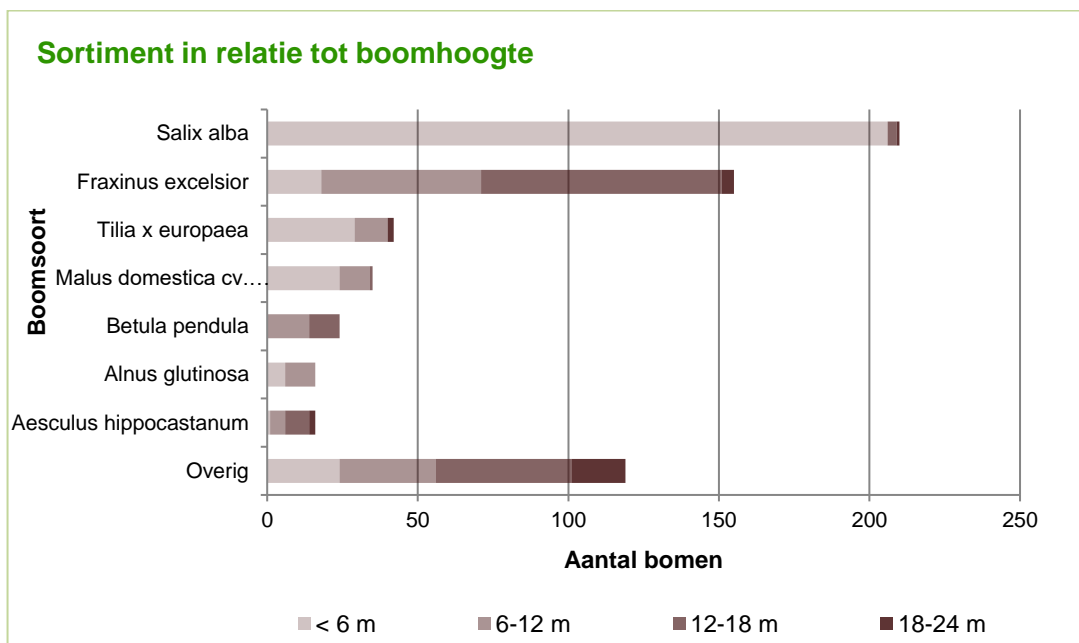

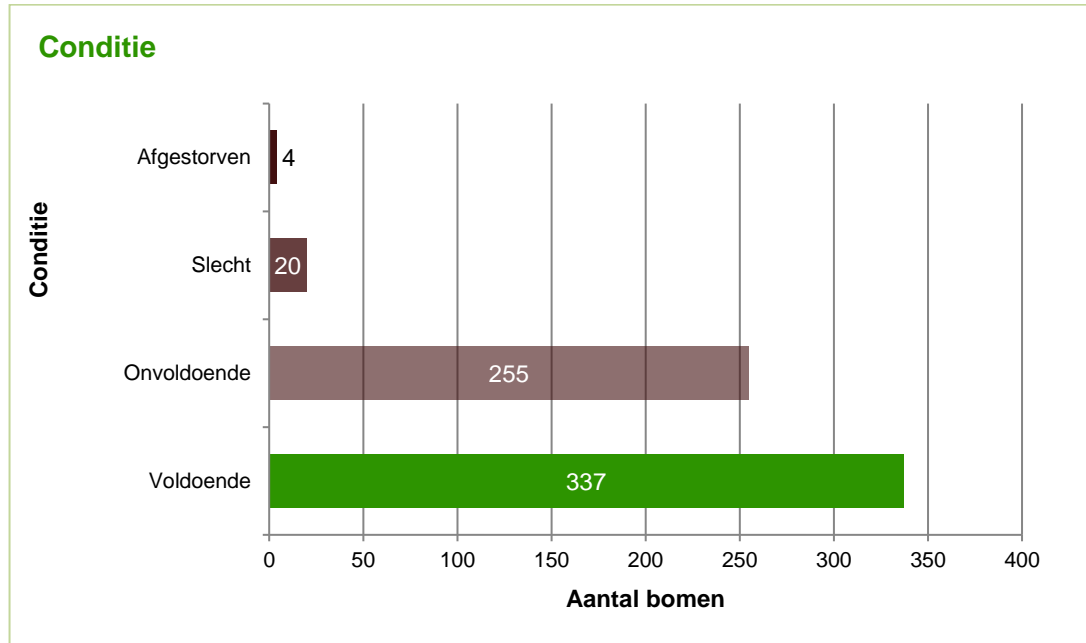
Boomhoogte in relatie tot boomtype

Alle knotwilgen zijn ingedeeld in de hoogteklaas tot 6 meter. Dit omdat de knot van deze bomen zich op een hoogte van 6 meter of minder bevindt. Ook voor leibomen en gekandelaberde bomen geldt de hoogte van de hoogste knot als boomhoogte. Voor alle andere bomen geldt de hoogte van de hoogste twijg als boomhoogte.

CONDITIE

De volgende grafiek geeft weer hoe de conditie van de bomen is beoordeeld.

De conditie is bij 337 bomen als voldoende beoordeeld. Bij deze bomen is sprake van een jaarlijks toenemend kroonvolume. Veel van deze bomen zijn knotwilgen. Door het frequent knotten van deze bomen neemt na de uitvoering hiervan jaarlijks het kroonvolume weer (fors) toe.

Bij 255 bomen is de conditie als onvoldoende beoordeeld. Deze bomen zijn gestagneerd in de groei. Het kroonvolume neemt (nauwelijks) nog toe. Veel bomen stagneren vroegtijdig in de groei door een hoge grondwaterstand. Daarnaast is bij veel essen de conditie onvoldoende, dit is te wijten aan de aantasting door essentaksterfte.

Bij 20 bomen is de conditie als slecht beoordeeld. Deze bomen vertonen afstervingsverschijnselen. Bij deze bomen neemt het kroonvolume jaarlijks verder af.

Van de 616 onderzoeksbomen zijn 4 bomen (vrijwel) afgestorven. Deze bomen adviseren wij te vellen.

Els met afstervingsverschijnselen.

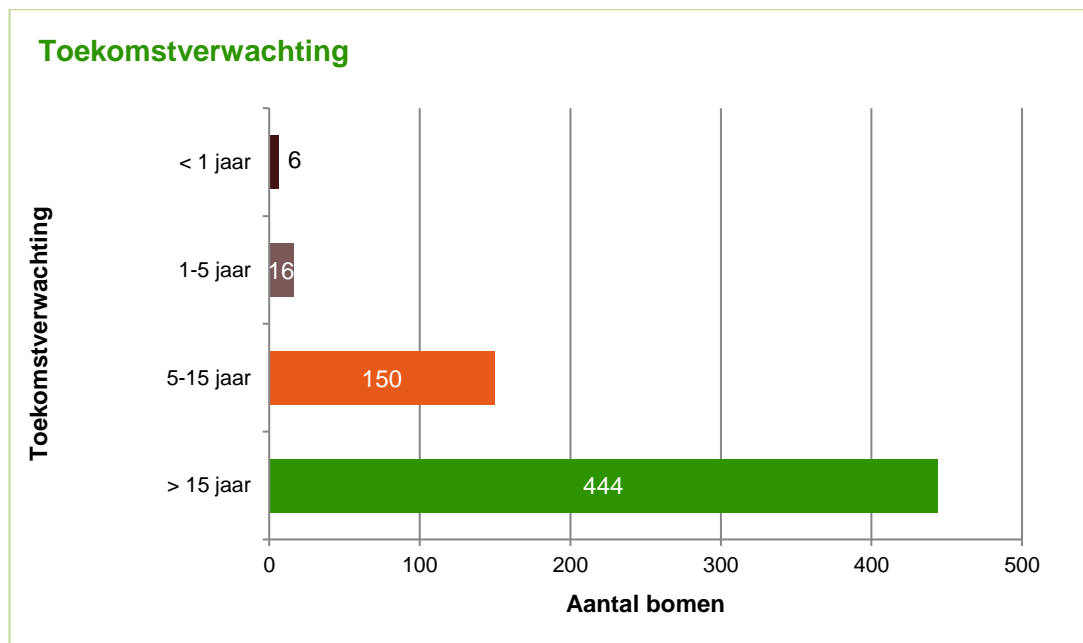

Es met essentaksterfte.

TOEKOMSTVERWACHTING

Op basis van de conditie en de beheerbaarheid is de toekomstverwachting voor de bomen bepaald.

De *volgende* grafiek laat zien hoe de toekomstverwachting is beoordeeld.

Bij veel essen is een aantasting door essentaksterfte waargenomen. Essentaksterfte wordt veroorzaakt door de schimmel 'vals essenvlieskelkje'. De schimmel tast de Europese es *Fraxinus excelsior* en sommige andere essensoorten aan. De essen met een aantasting door essentaksterfte hebben bijna allemaal een onvoldoende conditie. Hierdoor is de levensverwachting 5 tot 15 jaar. Hetzelfde geldt voor andere bomen waarin ziektes of aantastingen zijn waargenomen, zoals: kastanjes met kastanjabloedingsziekte en wilgen met watermerkziekte. Bij bomen met afstervingsverschijnselen is de toekomstverwachting beperkt. Deze wordt geschat op maximaal 5 jaar.

Bomen die tijdens de reconstructie vanwege deze beperkte levensverwachting niet gehandhaafd kunnen worden, zullen naar alle waarschijnlijkheid vervangen worden. Hierbij is het goed te kijken naar het toekomstige assortiment. Het is van belang om bij landschappelijke beplanting divers aan te planten, zodat het risico op ziekten en plagen beperkt wordt. Een ander belangrijk aspect is om te kijken naar welke bomen goed in het landschap passen. Tijdens de inventarisatie zijn er nagenoeg geen iepen aangetroffen. Tegenwoordig zijn er resistente iepen (niet gevoelig voor iepziekte) verkrijgbaar. Deze bomen passen uitstekend in dit polderlandschap.

RESULTATEN

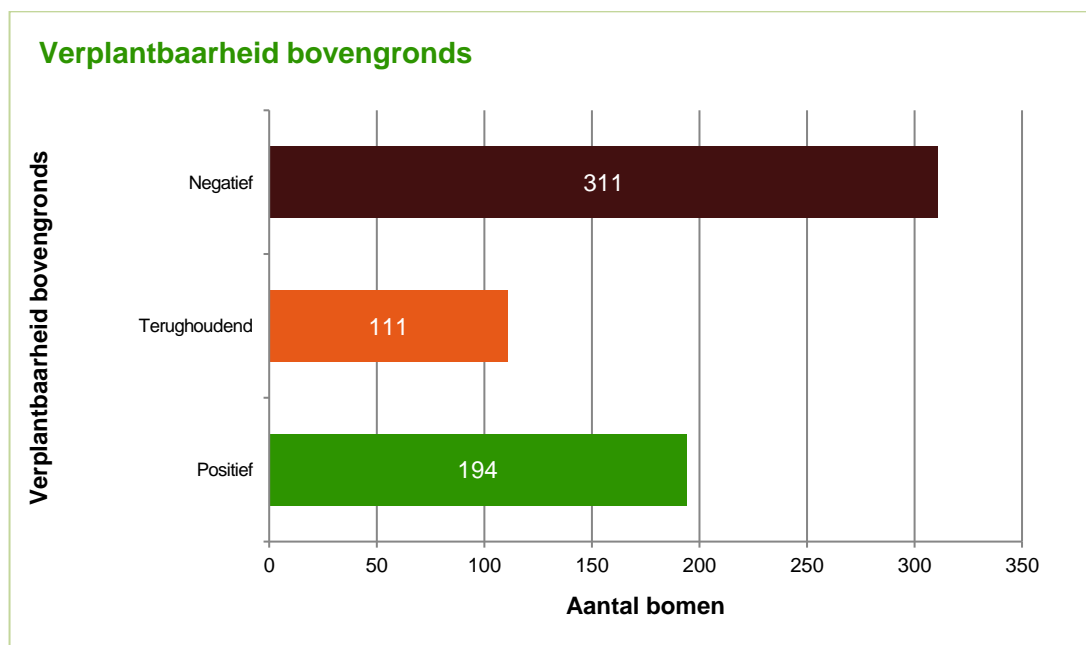
AANVULLENDE INVENTARISATIE

Hieronder worden de resultaten van de aanvullende inventarisatie besproken.

Per boom zijn de resultaten terug te vinden op het registratieformulier in *bijlage A*.

VERPLANTBAARHEID

Bij alle 616 bomen is de bovengrondse (indicatieve) verplantbaarheid opgenomen. De *volgende* grafiek geeft de resultaten van de beoordeling weer.

Op basis van de (indicatieve) bovengrondse beoordeling wordt bij 194 bomen een eventuele verplanting als redelijk tot goed uitvoerbaar beschouwd. Er zijn hier geen omstandigheden of eigenschappen aangetroffen die een verplanting zouden kunnen bemoeilijken.

Veel van deze bomen zijn knotwilgen. Knotwilgen zijn eenvoudig te verplanten, maar hebben een relatief korte levensduur. Daarom is het in het geval van deze knotwilgen verstandiger om te kiezen voor nieuwe staken. Aangezien veel van de huidige knotwilgen recent aangeplant zijn, wordt bij een reconstructie met het planten van goed geselecteerde staken binnen afzienbare tijd hetzelfde (zo niet een beter) resultaat behaald.

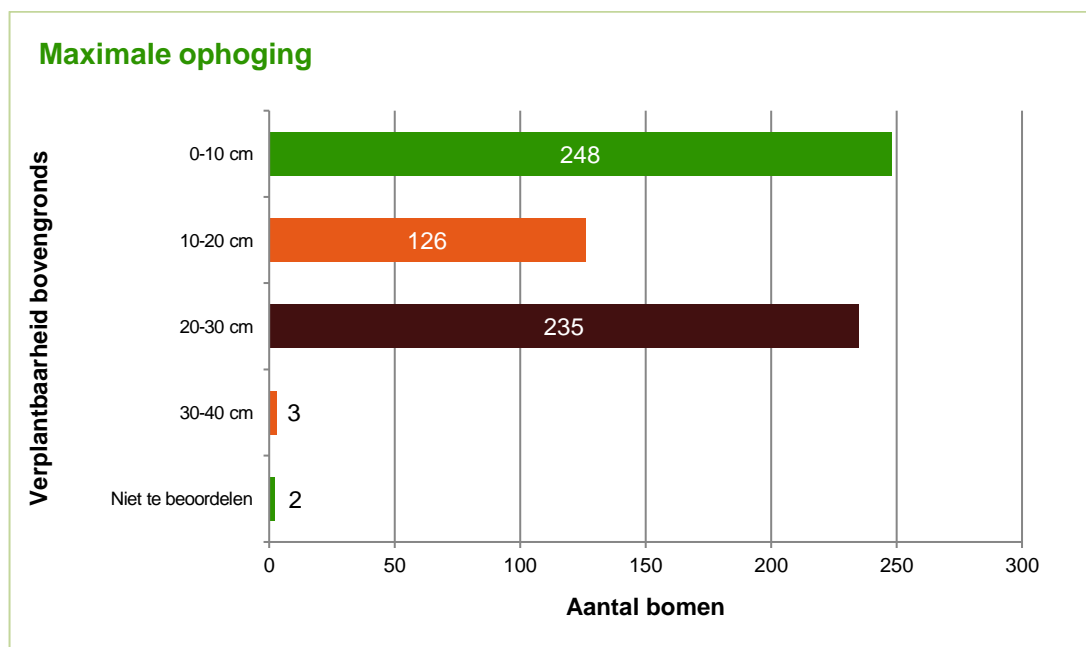
Bij 111 bomen wordt een verplanting lastig uitvoerbaar geacht. Deze bomen hebben een onvoldoende of voldoende conditie, hebben een toekomstverwachting van meer dan 10 jaar waardoor een succesvolle verplanting voor deze bomen een kans van slagen heeft. Voor deze bomen zal per boom een zorgvuldige afweging moeten worden gemaakt.

Voor 311 bomen geldt dat een verplanting niet uitvoerbaar wordt geacht. Deze bomen hebben een slechte of onvoldoende conditie, hebben een beperkte toekomstverwachting of hebben soortspecifieke eigenschappen, waardoor een succesvolle verplanting voor deze bomen geen kans van slagen heeft.

Hierbij dient overigens nog te worden vermeld dat er tijdens de beoordeling *geen* informatie beschikbaar was over de eventuele aanwezigheid van kabels en/of leidingen in de grond.

OPHOGING

Bij alle 616 bomen is de maximaal toelaatbare ophoging opgenomen (indicatief). De *volgende* grafiek geeft de resultaten van de beoordeling weer.

Wilgen en populieren kunnen een ophoging vrij goed verdragen. Een nadeel voor knotwilgen is dat de knot een stuk lager ten opzichte van het maaiveld komt te liggen. Visueel kan dit ongewenst zijn. Ook kan dit tot problemen leiden met een eventuele doorrijhoogte.

LNC WAARDE

Het typische polderlandschap kenmerkt zich door de vele (knot)bomen zoals: wilgen, essen, populieren en elzen. Deze soorten zijn karakteristiek voor het groen in Ouderkerk aan de Amstel. Het dorp ligt in een polder met een grote openheid. De volgende karakteristieke elementen met betrekking tot houtopstanden bepalen en versterken het beeld van het polderlandschap.

Op grond van artikel 1, lid 5 van de Boswet heeft de gemeenteraad de begrenzing van de bebouwde kom in de zin van de Boswet (kortweg 'Bebouwde kom Boswet') gelijkgetrokken met de gemeentegrens. Binnen deze begrenzing is de Bomenverordening Ouder-Amstel 2014 van kracht.

Dit houdt in dat alle bomen aan de Waver onder de Bomenverordening Ouder-Amstel 2014 vallen. Dit is een bijzondere en uiterst discutabele constructie. Deze constructie is overgenomen van de gemeente Diemen waar dit juridisch haalbaar is gebleken. Wij twijfelen er echter sterk aan of deze constructie voor de gemeente Ouder-Amstel ook juridisch haalbaar is. De gemeente Diemen is nagenoeg volledig bebouwd. De situatie in de gemeente Ouder-Amstel is heel anders. De Rondehoep is een polder van 1.266 hectare waar ons inziens de provincie Noord-Holland het bevoegd gezag zou moeten hebben. De bomen op erven en tuinen vormen daarbij een uitzondering, door middel van een waardevolle bomenlijst kan de gemeente hier het bevoegd gezag zijn.

Velverbod

- Het is verboden zonder of in afwijking van een vergunning van bevoegd gezag houtopstand te vellen of te doen vellen.
- In afwijking van het eerste lid is geen vergunning vereist voor het vellen van:
 1. de voor de in artikel 15, tweede en derde lid, van de Boswet bedoelde houtopstanden noch voor een houtopstand die moet worden geveld krachtens de Plantgezondheidswet of krachtens een aanschrijving van het college;
 2. een houtopstand in een achtertuin van een woning;
 3. in afwijking van het tweede lid onder b is het verboden zonder vergunning van bevoegd gezag houtopstand in een achtertuin te vellen indien deze houtopstand een monumentale boom betreft.
- Het in het eerste lid gestelde verbod geldt verder niet voor:
 1. een boom met een stamdiameter van minder dan 20 centimeter op 1.30 meter hoogte boven het maaiveld met dien verstande dat wanneer de eigenaar of zakelijk gerechtigde van de boom een publiekrechtelijk lichaam is, een stamdiameter van minder dan 10 centimeter op 1.30 meter hoogte boven het maaiveld geldt;
 2. een houtwal met een lengte van minder dan 25 meter of met een aaneengesloten oppervlakte van minder dan 100 m²;
 3. struweel waarbij sprake is van een aaneengesloten oppervlakte van minder dan 100 m²;
 4. een heg met een lengte van minder dan 25 m¹;
 5. het periodiek vellen van hakhout ter uitvoering van het reguliere onderhoud;
 6. het periodiek knotten of kandelabereren als noodzakelijke beheermaatregel bij knobomen, gekandelaberde bomen of leibomen ter uitvoering van het reguliere onderhoud;
 7. een houtopstand die eenmalig in een periode van minimaal 3 jaar bij wijze van dunning moet worden geveld met een maximum van 30% van de houtopstand;
 8. een klimplant minder dan 5 meter hoog;
 9. (lint)begroeiing waarbij sprake is van een aaneengesloten oppervlakte van minder dan 100 m²;
 10. bosplantsoen waarbij sprake is van een aaneengesloten oppervlakte van minder dan 100 m²;
 11. sierplantsoen bestaande uit hoofdzakelijk niet-inheemse heesters en struiken.

Weigeringsgronden

Een vergunning kan worden geweigerd indien het belang van degene die de omgevingsvergunning met de activiteit kappen aanvraagt niet opweegt tegen het belang van:

- natuur- en milieuwaarden;
- landschappelijke waarden;
- cultuurhistorische waarden;
- waarden van stads- en dorpschoon;
- waarden voor recreatie en leefbaarheid;
- leeftijd;
- toekomstverwachting;
- ruimtelijke structuur.

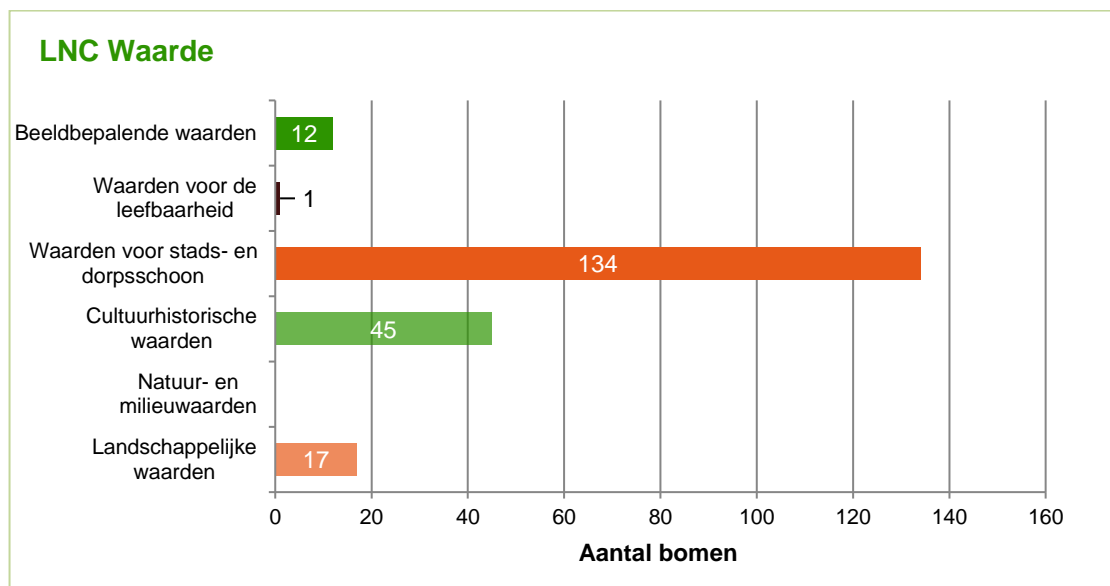
Herplantplicht

- Het college verbindt aan de omgevingsvergunning het voorschrift dat binnen een door het college te bepalen termijn en overeenkomstig door het college te geven aanwijzingen wordt herplant, tenzij zwaarwegende argumenten zich daartegen verzetten.
- Het college kan bepalen dat herplant geschiedt met een houtopstand die vergelijkbaar is met de gevelde houtopstand.
- Als herplant niet tot de mogelijkheden behoort, kan aan de omgevingsvergunning het voorschrift worden verbonden dat de monetaire boomwaarde van de gevelde houtopstand wordt gestort in het bomenfonds van de gemeente.

Er zijn aan de Waver 23 monumentale bomen die op de lijst van de gemeente Ouder-Amstel staan.

Duurzaam behoud van monumentale bomen heeft een hoge prioriteit. De houtopstand is extra beschermd doordat alleen bij hoge uitzondering een omgevingsvergunning voor kappen wordt verleend. Bij benoeming van een monumentale boom dient een redengevende beschrijving opgegeven te worden. Dit is een zorgvuldige motivering van de reden(en) waarom de desbetreffende houtopstand is aangewezen als monumentale boom. Een nauwgezette omschrijving voorkomt niet alleen juridische complicaties, maar creëert tevens draagvlak voor het duurzaam instandhouden van deze monumentale bomen. De beschrijving geeft meer inzicht en duidelijkheid omtrent de natuurwaarden, milieuwaarden, cultuurhistorische waarden en andere waarden en eventuele bijzondere functies van de houtopstand. Daarnaast is de redengevende beschrijving een toetsingskader voor een aanvraag van een omgevingsvergunning, waardoor een besluit beter gemotiveerd en afgewogen kan worden.

Bij 137 bomen zijn 1 of meerdere waarden waargenomen.
 De volgende grafiek geeft de aantallen van deze waarden weer.

Om aan 1 van deze waarden te voldoen moet de boom in ieder geval een toekomstverwachting van meer dan 15 jaar hebben en een diameter van ten minste 20 cm.

MONETAIRE BOOMWAARDE

De onderzoeksmethode van de bepaling van de monetaire boomwaarde wordt nader toegelicht in *bijlage B*.

Beleidsstatus

Er is een indeling gemaakt op basis van 4 categorieën beleidsstatus. Aangezien de gemeente Ouder-Amstel geen specifieke beleidsstatus vermeld heeft voor haar bomen, zijn wij uit gegaan van beleidsstatus 1 en 3. Beleidsstatus 1 zijn de monumentale bomen. Deze staan vermeld op de website van de gemeente Ouder-Amstel, inzichtelijk in de onderstaande link:

<https://www.ouder-amstel.nl/dsresource?objectid=098120c0-b5b1-432c-a83b-4824c9511b76&type=PDF>

Beleidsstatus 3 zijn laan- en parkbomen zonder specifieke status of functie.

Functiecategorie

Bij de bepaling van de monetaire boomwaarde kan de keuze worden gemaakt tussen 2 functiecategorieën. De 1^e functiecategorie zijn duurzaam groeiende bomen met een lange levensduur zoals: eik, beuk, linde en esdoorn. De 2^e functiecategorie zijn snelgroeiende bomen met een korte levensduur zoals: populier, wilg, els en berk.

Leeftijd

Tijdens de inventarisatie is een schatting gemaakt van de leeftijd. De meeste bomen in dit onderzoeksgebied zijn relatief jong. Door de leeftijd, beleidsstatus en functiecategorie in de tabel van de monetaire boomwaarde te vergelijken, komt hier per boom een bepaalde waarde uit.

Knotwilgen

Omdat de investering in een knotwilg minder is dan in een reguliere laan- en straatboom, is het niet reëel om voor deze bomen een minimale waarde van € 1.500,- aan te houden. Voor de waarde voor knotwilgen is daarom voor € 250,- als startwaarde gekozen, oplopend met € 250,- per 10 jaar. Vanaf een leeftijd van 40 jaar bouwt deze waarde weer met € 250,- per 10 jaar af.

Totale monetaire boomwaarde

Op basis van de sortimentsklasse, de beleidsstatus, de functiecategorie en de leeftijd bedraagt de (indicatieve) monetaire waarde van de 616 onderzoeksbomen in totaal € 2.621.500,00.

CONCLUSIE EN ADVIES

Op basis van de onderzoeksresultaten volgen *hieronder* de conclusie en het advies.

INVENTARISATIE BOMENBESTAND

Het bomenbestand langs de dijk bestaat grotendeels uit knotwilgen. Door knotwilgen frequent terug te zetten, is de kans op risico's bij deze bomen nihil. Bij de meeste essen waar een aantasting door essentaksterfte aanwezig was, is ook grof dood hout aangetroffen.

Verder is bij een aantal kastanjes kastanjabloedingsziekte waargenomen, zijn er wilgen met watermerkziekte aangetroffen, is in 3 esdoorns een plakoxsel waargenomen en is er aan de stamvoet van een treurwilg een dikrandtonderzwam waargenomen.

Bij de bomen met aantastingen als kastanjabloedingsziekte of essentaksterfte wordt de toekomstverwachting beperkter. De meeste bomen met 1 van deze aantastingen hebben een onvoldoende conditie, waardoor de toekomstverwachting 5 tot 15 jaar is. Bij bomen met afstervingsverschijnselen is de toekomstverwachting beperkt. Deze wordt geschat op maximaal 5 jaar.

Rij met (aangetaste) essen.

AANVULLENDE INVENTARISATIE

Verplantbaarheid

Er zal een beperkt aantal bomen in aanmerking komen voor een definitieve verplanting, omdat het veelal knotwilgen zijn waar een positief advies voor is afgegeven. Knotwilgen zijn prima te verplanten, maar hebben een snelle groeiontwikkeling in de jeugdfase. Daarom is het in het geval van deze knotwilgen verstandiger om te kiezen voor het plaatsen van nieuwe staken. Aangezien veel van de huidige knotwilgen recent aangeplant zijn, wordt bij een reconstructie met het planten van goed geselecteerde staken binnen afzienbare tijd hetzelfde (zo niet een beter) resultaat behaald. Een bijkomend voordeel is, dat er minder graafschade aan het dijklichaam is. Daarnaast is de verplantingsperiode tegenstrijding aan de periode dat in dijklichamen gegraven mag worden. Voordat 1 van deze bomen verplant zal worden is het essentieel om te weten wat de definitieve projectinvloed op deze bomen is.

Insert is een stichting die het hergebruik van materialen stimuleert en regelt (www.insert.nl). Een boom die niet duurzaam te behouden is vanwege uit te voeren werkzaamheden, is mogelijk wel te verplanten. De ecosysteemdiensten die met de leeftijd van de boom zijn gegroeid, blijven daarmee behouden. Voorkeur is om de boom binnen het project te verplanten. Als dit niet mogelijk is, dan kan gebruik worden gemaakt van de Marktplaats van Insert.

Zie voor meer informatie over Insert de folder in bijlage C.

Monetaire boomwaarde

Op basis van de sortimentsklasse, de beleidsstatus, de functiecategorie en de leeftijd bedraagt de (indicatieve) monetaire waarde van de 616 aanwezige onderzoeksbomen in totaal € 2.621.500,00.

LNC-waarde

Bij 137 bomen zijn 1 of meerdere waarden waargenomen, deze waarden zijn toegekend aan bomen met een toekomstverwachting van meer dan 15 jaar en een stamdiameter van 20 cm of meer. Indien een houtopstand over 1 of meer van bovengenoemde waarden beschikt, wordt geen omgevingsvergunning voor het kappen verleend, tenzij de belangen van aanvrager zwaarder wegen dan de belangen die ten grondslag liggen aan de weigeringsgronden. Hiervan zal sprake zijn als er een zwaarwegend maatschappelijk of algemeen belang is bij de kap, of als er sprake is van gevaar of andere dringende redenen.

Flora en fauna

De bomen langs deze dijken vervullen een belangrijke plaats voor de flora en fauna in dit polderlandschap.

Knotwilgen zijn voor vogels een belangrijke plaats om te nestelen. Ook bieden de holtes in de verschillende bomen belangrijke nest- en schuilgelegenheden voor vleermuizen, vogels en zoogdieren.

Steenuil in knotwilg (Bron: Adri de Groot).

ADVIES BESLUITVORMING

Op basis van de resultaten van de basisinventarisatie kan een weloverwogen besluit worden genomen over de toekomst van de onderzoeksbomen.

- Voor 22 bomen geldt een toekomstverwachting van maximaal 5 jaar. Indien deze bomen de werkzaamheden hinderen, adviseren wij deze bomen voorafgaand aan de werkzaamheden te verwijderen.
- Veel bomen bevinden zich op particuliere grond. Er is uitgegaan van een projectgebied van 15 meter vanuit de wegrand. Het is aannemelijk gezien de huidige situatie, dat niet overal binnen deze 15 meter werkzaamheden zullen plaatsvinden. Om dit goed inzichtelijk te krijgen, adviseren wij voorafgaand aan de geplande werkzaamheden een BEA (Bomen Effect Analyse) uit te voeren. Hierbij zal ook bepaald worden of de mate van ophoging bij de bomen binnen de invloedssfeer toelaatbaar is.

TOELICHTING BOOMBESCHERMING

In het algemeen dienen tijdens en na de uitvoering van werkzaamheden een aantal beschermende randvoorwaarden in acht te worden genomen om te handhaven bomen duurzaam te kunnen behouden.

Voorbeelden hiervan zijn:

- Instellen van een afschermingszone rond de bomen.
- Zorgvuldigheid betrachten ten aanzien van de kronen van de bomen.
- Zorgvuldigheid betrachten ten aanzien van de boomwortels.
- Handhaven van de grondwaterstand op het oorspronkelijke peil.

Wij verwijzen in dit verband naar een tweetal uitgaven van het Norminstituut Bomen:

- *Handboek Bomen 2018*, hoofdstuk 2: 'Werken rond bomen'.
- Bomenposter 'Werken rond bomen'.

De randvoorwaarden die voor de bomen van belang zijn, worden in hoofdstuk 2 van het *Handboek Bomen 2018* uitgebreid beschreven.

De bomenposter 'Werken rond bomen' vat de randvoorwaarden op overzichtelijke wijze samen. De bomenposter is opgenomen in *bijlage D*.

Indien er voor de uitvoering van de werkzaamheden een bestek wordt opgesteld, adviseren wij de beschermende randvoorwaarden in dit bestek op te nemen. Tevens kan er gedacht worden aan het opnemen van een boeteclausule die in werking treedt indien er schade aan de bomen wordt toegebracht.

Voorafgaand aan de werkzaamheden dient de uitvoerende partij toetsbare werkplannen in te dienen voor de bescherming van de bomen.

Ten slotte verdient het aanbeveling om tijdens de uitvoering van de werkzaamheden een boomtechnisch toezichthouder ('groenwacht') aan te stellen. Deze ziet toe op de naleving van de randvoorwaarden en geeft zo nodig advies.

BIJLAGEN

BIJLAGE A

Registratieformulier

BIJLAGE B

Methode bepaling monetaire boomwaarde

BIJLAGE C

Insert Groenfolder 2020

BIJLAGE D

Bomenposter 'Werken rond bomen'

HEEFT U VRAGEN?

✉ INFO@BOMENWACHT.NL

☎ (085) 822 80 10

Bomenwacht Nederland

Van Rietlaan 33
3461 HW Linschoten